

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β' ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
18/01/2015

Α. Αδίδακτο κείμενο

α1. Ο Ουράνης παρομοιάζει τον ποιητή με τον ήρωα του Θερβάντες, τον Δον Κιχώτη. Αυτό γίνεται εμφανές στον στίχο 12 όπου αναφέρεται άμεσα στον ποιητή και στην ανάλογη αντιμετώπιση που έχει από τους ανθρώπους.

Ο Ουράνης θεωρεί ότι η στάση ζωής και ο ρόλος ποιητή και Δον Κιχώτη είναι ανάλογος. Τους χαρακτηρίζει ο ιδεαλισμός και η περήφανη στάση ζωής. Κινούνται αγέρωχοι στο πέρασμα των αιώνων και αναδεικνύονται σε συμβολικές μορφές. Αναζητούν το ιδανικό και δεν υποκύπτουν στις δυσκολίες της εποχής και στην πεζότητα της καθημερινότητας. Υπερβαίνουν τα όρια του χρόνου και του τόπου και αντιστέκονται στην κατακραυγή του κόσμου. Σίγουροι για τον εαυτό τους αδιαφορούν για την αρνητική αντιμετώπιση και κινούνται προς το ιδανικό που έχουν στο μυαλό τους. Είναι μορφές που δεν συμβαδίζουν με τις αντιλήψεις του απλού κόσμου και γι αυτό αντιμετωπίζονται με χλευασμό και ειρωνεία. Αυτό όμως δεν τους πτοεί ή δεν πρέπει να τους πτοεί.

α2. Ο ποιητής δεν πρέπει να λυγίσει και να υποκύψει στην κατακραυγή και στον χλευασμό του κόσμου. Το ποιητικό υποκείμενο προτρέπει τον ποιητή να συνεχίσει και να μην ενδώσει στην ειρωνική αντιμετώπιση. Τον καλεί όχι μόνο να αδιαφορήσει αλλά και να συνεχίσει τον δρόμο, που από την αρχή έχει επιλέξει. Εξάλλου, δεν είναι σε θέση ο απλός κόσμος να καταλάβει τη σκέψη και τον τρόπο ζωής των ποιητών. Γι αυτό πρέπει να συνεχίσει τη μοναχική και δύσκολη πορεία του. Να μείνει πιστός στο όραμα και στο ιδανικό του.

β1. *Ατσάλινος, σοβαρός, για τρελλό:* τα δύο πρώτα επίθετα αποδίδουν την εικόνα του ήρωα που θέλει ο ίδιος να έχει. Αγέρωχος και δυνατός, με σοβαρότητα πορεύεται σε έναν δρόμο με δυσκολίες και κόπο. Το τρίτο επίθετο είναι αυτό που του αποδίδει ο κόσμος, που δεν κατανοεί την ιδιαιτερότητα και τον ρόλο του ήρωα. Μία αντίθεση ανάμεσα στον ήρωα και στην κοινωνία.

και πίσω του, το στωικό γαϊδούρι του καβάλα

ο ιπποκόμος του ο χοντρός αγάλια ακολουθάει.

... οι Δον Κιχώτες παν μπροστά κι οι Σάντσοι ακολουθάνε!

Είναι η εικόνα του Σάντσο. Ταπεινός και σιωπηλός ακόλουθος. Υποδεέστερος έναντι του αγέρωχου ιππότη. Απλοϊκός και καθημερινός, με τις σωματικές του ατέλειες είναι υπομονετικός και πάντα πίσω από τον άρχοντα που κινείται αγέρωχος.

β2. Ο πληθυντικός αριθμός στον τελευταίο στίχο χρησιμοποιείται γιατί οι δύο ήρωες αποκτούν συμβολική σημασία. Είναι όλοι αυτοί οι άνθρωποι- ποιητές που λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο. Όλοι αυτοί που βαδίζουν σε έναν δρόμο διαφορετικό από το πλήθος. Αυτοί που αναζητούν τα ιδανικά και τις αξίες, μακριά από την πεζότητα της καθημερινότητας. Είναι οι πνευματικοί άνθρωποι που συγκρούονται με την κυνική και απρόσωπη κοινωνία. Δεν είναι συγκεκριμένα πρόσωπα, αλλά σύμβολα μίας στάσης ζωής χωρίς χρονικό και τοπικό περιορισμό.

Β. Διδαγμένο κείμενο

α1. Τα μορφικά στοιχεία του ποιήματος το εντάσσουν στην παραδοσιακή ποίηση

α2. Είναι σονέτο με δύο τετράστιχες και δύο τριστιχες στροφές, έχει ομοιοκαταληξία.

α3. Ενδεικτική της παραπάνω άποψης είναι η δεύτερη στροφή του ποιήματος. Από τη μία υπάρχει η εναγώνια προσπάθεια του ποιητή και των ομοτέχνων του να κατακτήσουν τον στόχο, να υπερβούν τα όρια, να νικήσουν το χάος. Δεν εγκαταλείπουν τον αγώνα και μάχονται για το αδύνατο, υπερβαίνουν τις δυνάμεις τους (*Υψώνονται σα δάχτυλα στα χάη*). Ο αγώνας μπροστά σε ένα αδιέξοδο (*χάος- άπειρο*) είναι ένδειξη ζωής, πόθος, ελπίδα. Γρήγορα όμως έρχεται αντιμετώπος με την πραγματικότητα και συντρίβεται (*μα γρήγορα θα πέσουνε σπασμένες*), καθώς δεν μπορούν να υπερβούν τα εμπόδια που

ορθώνονται. Η συντριβή είναι αναπόφευκτη. Αυτό όμως κάνει τον αγώνα τους ακόμα πιο ιδανικό και ωραίο...

β1. Ο Καρυωτάκης φαίνεται να μιλάει εκ μέρους ενός ευρύτερου συνόλου. Με βάση τις αναφορές στην πρώτη στροφή (κιθάρες, στίχους, ήχους) αλλά κυρίως στην τελευταία (ποίηση) θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι είναι οι ποιητές αυτοί που βρίσκονται πίσω από τη χρήση του α' πληθυντικού. Εξάλλου, στο ποίημα περιγράφεται και η προσπάθεια για την επίτευξη ενός ιδανικού στόχου από ανθρώπους που έχουν έναν ιδιαίτερο ρόλο και μία ευαισθησία (αντένες) στα μηνύματα της εποχής. (Σημείωση: η ποίηση δεν έχει μία ανάγνωση-ερμηνεία. Έτσι θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ο ποιητής μιλά εκ μέρους της γενιάς του που βίωσε την τραγική απογοήτευση σε πολιτικό κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο εκείνη την εποχή. Μία γενιά που δεν έπαψε να μάχεται και να αναζητά τη λύτρωση η οποία όμως δεν ήρθε ποτέ.)

β2.

Α. Και στα δύο ποιήματα οι ποιητές συμβολίζονται ως άνθρωποι που υπερβαίνουν τα όρια και την πεζότητα της εποχής τους. Υπηρετούν υψηλά ιδανικά και αγωνίζονται ενάντια σε ανυπέρβλητα εμπόδια. Ξεχωρίζουν από το σύνολο και καθοδηγούνται από την πίστη τους σε αξίες. Συγκρούονται με την εποχή και την κρίση της, με την κοινωνία και την αδιαφορία της. Κινούνται σε ένα άλλο επίπεδο, όχι γιατί αρνούνται την πραγματικότητα, αλλά γιατί θέλουν να την αλλάξουν. Φαίνεται όμως, αυτή η προσπάθεια να μην τους δικαιώνει.

Β. Οι ποιητές σε αυτήν την προσπάθεια έρχονται αντιμέτωποι με την κοινωνία. Από τη μία τους χλευάζουν και τους σαρκάζουν, καθώς δεν μπορούν να καταλάβουν το έργο που επιτελούν. Από την άλλη, δεν μπορούν να συντονιστούν και να εκφράσουν αυτήν την κοινωνία. Το αποτέλεσμα είναι να φεύγουν διωγμένοι από πράγματα και ανθρώπους. Η ποίηση δεν έχει την ανταπόκριση και την αναγνώριση που της αξίζει. Είναι μία αναζήτηση της ουτοπίας σε μία πεζή καθημερινότητα και σε μία ανθρώπινη κοινωνία χωρίς συναισθήματα.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

**ΒΑΒΟΥΡΑ ΜΑΡΙΑ
ΒΕΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΔΗΛΜΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΜΠΑΛΛΑ ΓΙΩΤΑ
ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΣΤΟΪΚΟΥ ΕΛΕΝΑ
ΠΟΥΛΠΟΥΛΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ**